ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№3(1)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 576 sahifa,
2-mart, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Doniyorov S. M. –"Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

O'zbek oilalarida ona-bola munosabatlari va ularning oilaviy emotsional muhitni shakllantirishdagi ahamiyati 18
Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna

O'quvchi yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish – ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida 22
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna

Raqamli muhit ta'sirida bolalar psixikasidagi transformatsiya jarayonlari 30
Abdullayeva Sh. H.

Turli yosh davrlaridagi shaxslarda o'zini o'zi faollashtirish xususiyatlarining tafovutlanishi 33
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li

Bolalarni maktab ta'limiga intellektual tayyorlash va vitagen tajribasini rivojlantirishga metodik yondashuvlar 37
Abdullayeva Feruza Shavkatovna

Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni steam asosida o'qitishning interfaol metodlari 42
Aliqarshiyeva Durdona Sharofiddin qizi

O'simliklar guruhlari mavzusini o'quvchilarga tushuntirishda interfaol metod va vositalardan foydalanishning samaradorligi 49
Dehqonboyev Muhammad To'lqin o'g'li

Kichik maktab yoshidagi shaxsda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni rivojlantirishning pedagogik shartlari 55
Jo'rayev Avazbek Umar o'g'li

Matematika o'qitish jarayonida o'quvchilarning mantiqiy kompetentligini shakllantirish 59
Kalandarova Maxliyo Aslonovna

Raqamli ta'lim sharoitida bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik madaniyatini rivojlantirishda raqamli ta'lim imokoniyatlaridan samarali foydalanish 63
Kamalova Dilorom Olimjon qizi

Maktabgacha ta'limni rivojlantirish – kelajak avlod kamolotiga qaratilgan strategik islohot 68
Kamolova Gavhar Akbarovna

Axloqiy qadriyatlar asosida milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi 71
Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Xo'jayeva Sharofat Olimjon qizi

Insult bilan xastalangan bemorlarda nutq buzilishlari korreksiyasiga yondashuvlar 74
Maxkamova Laylo Majidovna

Milliy ta'lim tizimini yangilash va rivojlantirishning strategik modeli 77
Mengliqulova Maftuna Abdullayevna

Yangi O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik va uning shaxs psixikasiga deterministik ta'siri 82
Nishonova Oydinoy Mashrabjon qizi

Talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishda o'qituvchining fasilitatorlik roli 86
Sariyeva E'tibor Matchanboyevna, Urazbayeva Sabohat Ortiqbayevna, Yuldasheva Gavxaroy O'rinboy qizi

Raqamli ta'lim platformalaridan foydalanishning bugungi holati: muammo va imkoniyatlari 90
Suyarov Xurshid Baxriddinovich

Tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish metodikasi 95
Toshpo'latova Guldona Tulqin qizi

Kreativ yondashuvni shakllantirishda o'qituvchining innovatsion faoliyatini shakllantirish metodikasi 98
Usarova Marg'uba Nazar qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ nutq malakasini rivojlantirishning metodologik asoslari 102
Vaisova Yodgora Sardorbek qizi

Destruktiv oilalarda shaxslararo munosabat psixologiyasi 106
Sharafutdinova Xadichaxon Gulyamutdinovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining axborot kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 110
Xalilayev Batirjon Taxirovich

O'quvchilarning individual ta'lim ehtiyojlarini aniqlash mezonlarining pedagogik va raqamli diagnostik asoslari 114
Xalknazarova Aysuliw Maxsetbaevna

Klinik integratsiya asosida farmakologiya fanini o'qitish modelini ishlab chiqish 118
Xasanboyeva Nafisaxon Abdullojonovna

Yurak glikozidlaridan zaharlanishni oldini olishni o'qitishning metodik-pedagogik asoslari 121
Xoliqova Oyistaxon Yuldashevna

Oliy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning universal va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi 125
Xurramov Anvar Jumanazarovich

Studying the Role of Magic Numbers and Nucleon Shells in Nuclear Structure 129
Yakubova Shoxidaxon Qodirovna, Dehqonova Ohista Qosimjonovna

Методика адаптивного физического воспитания молодежи с интеллектуальными нарушениями посредством специализированных гимнастических упражнений 133
Аслонова Гуллола Акрам кизи

Понятие эмоционально-оценочной лексики 137
Каримбаев Ниетбай Шарипович, Усенова Гульзира Женгисбай кызы

Изучение русского языка с использованием цифровых платформ: потребности, проблемы и решения 140
Умарова Дильфуза Маматкуловна

Инклюзивное образование в Республике Узбекистан: сравнение с мировым опытом 144
Пирманова Бахора Эшмухаммадовна

Inklyuziv ta'lim jarayonida empatiya va rahm-shafqatning pedagogik ahamiyati 148
Olimova Sarvara Sobitxon qizi

Bo'lajak defektologlarni oila bilan ishlashga tayyorlashning nazariy asoslari 152
M. B. Muxtorova

Maktabgacha yoshdagi eshitishida nuqsoni bor bolalarni talaffuzga o'rgatish metodlari 156
Bo'ronova Suxsoraxon Behzodjon qizi

The Role of Identity, Motivation, and Investment in Teaching English at School (Experimental Study) 160
Shahobova Sitora Baxromovna

Bo'lajak tarbiyachilarda umummadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayonining zamonaviy ta'lim paradigmasiga mos pedagogik modeli 166
Olimova Dilrabo Nurali qizi

Raqamli transformatsiya sharoitida tikuvchilik va dizayn ta'limida innovatsion pedagogik yondashuvlar asosida talabalar kasbiy kompetentligini rivojlantirish muammolari va istiqbollari 169
Umarova Fotima Abduraximovna

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini zamonaviy darsliklardan samarali foydalanishga o'rgatishning interaktiv metodlari 172
Kosimova Gullola Mullajonovna

Iqtisodiy ixtisoslik talabalari kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning metodologik asoslarini takomillashtirish: rus tili fanini o'qitishda 176
Nuraliyeva Maftuna G'ulomovna

Raqamli texnologiyalar asosida bo'lajak o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini rivojlantirish bosqichlari 182
Xidirova Nodira Abduganiyevna

Maktabgacha ta'limda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda pedagogning kompetensiyasi 185
Eshmuratova Gauxar Maxsudovna

Frazeologik birliklar identifikatsiyasi 188
Omadjon Azamov Burxonovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O'smirlik davrida empatiya rivojlanishiga ijtimoiy tarmoqlar va virtual muloqotning ta'siri 192
Qodirova Zebuniso Malikovna

Pedagogical Mechanisms for Enhancing the Competitiveness of Higher Education Services in the Context of Socio-Economic Globalization 197
Babayeva Lola Ibragimovna

Integrativ yondashuv asosida talaba qizlarda jismoniy madaniyatni rivojlantirishning pedagogik tizimini takomillashtirishning dolzarbligi 202
M. X. To'xtamisheva

Murakkab nuqsonli bolalarni umumta'lim maktablariga tayyorlash jarayonida logopedning kommunikativ malakasini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari 207
Abdubokiyeva Adiba Baxodir qizi

Oliy ta'limda mustaqil ta'lim mazmunini kognitiv kompetensiyalarga yo'naltirib tashkil etish 211
Adashova Guljaxon Muxammadjonovna

STEAM yondashuvi asosida tayyorlov guruh bolalarining bilish faoliyatini faollashtirishning samarali yo'llari 215
G. B. Maxmudova

Bo'lajak oligofreno-pedagoglarning kompetentlik faoliyatini tashkil etishning psixologik-pedagogik shart-sharoitlari 219
Jumaboyev Nurillo Xayrullo o'g'li

Sun'iy intellekt asosida ta'lim sifatini monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirish 223
Jumanazarova G. U.

Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda duduqlanishni o'yin asosida bartaraf etish texnologiyalari 227
Jumanazarova Gullola Yoqubjanovna, Mamatqulova Sarbarxon Axmadjon qizi

Axloqiy qadriyatlar asosida milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi 230
Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Xo'jayeva Sharofat Olimjon qizi

Sharq va G'arb mutafakkirlari merosida shaxs tarbiyasi masalalari 233
Mirabzalova Zaxro Shuhrat qizi

Oliy ta'limda talabalarning o'z-o'zini personallashtirishini tashkil qilish 238
Shamsiddinova Adiba Muzaffar qizi

Формирование интеллектуальных умений детей старшего дошкольного возраста в условиях цифровой образовательной среды 242
Скрыльников Юрий Степанович

Динамика становления профессионально значимых личностных качеств будущих педагогов 246
Тиллашайхова Хосият Азаматовна

Hamid Olimjon ijodining shakllanishidagi manbalar va ijodiy omillar 250
U. A. Jumanaazarov

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilari moslashuvining psixologik yondashuvi 254
G. R. Ibragimova, Abdukarimova Dilfuza

Tarixiy obidalar asosida tasviriy san'at talabalari ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi 258
Qurvanboyeva Diyora Muzaffar qizi

Bo'lajak o'qituvchilarda sotsial intellekt va shaxslilik kamolotning o'zaro bog'liqligi 262
Avlayev Orif Umirovich

AR texnologiyasi asosida kompyuter arxitekturasini o'qitishni takomillashtirishning pedagogik asoslari 267
Saidkarimxonova Dilnozaxon Saidazizxon qizi

Sun'iy intelektning ixtisoslashgan ta'lim muassasalari bitiruvchilarini tayyorlash sifatini oshirishdagi o'rni 273
Ubbiyev Alisher Tairovich

Inklyuziv ta'lim bo'yicha respublikada olib borilayotgan faoliyat 277
Sattorova Mohira Aminqulovna

Tasviriy faoliyat jarayonida maktabgacha tayyorlov guruh bolalarida emotsional intellektni shakllantirish . 281
Namazbayeva Lola Zakirovna, Malikova Umida Nurliboy qizi

Sport maktablarida 12–14 yoshli gandbolchilarda to'pni ilish va uzatish texnikasini takomillashtirish metodikasini ishlab chiqish 285
Ismatullayeva Fotima Rustam qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Методология изучения этнопсихологических аспектов понимания долга перед родителями: цели, задачи и гипотезы исследования 289
Эргашев П. С., Азимова Х. А.

Uzluksiz ta'lim tizimida metakompetensiyalarni rivojlantirish strategiyalari va ularning tasnifi 292
Xurramov Anvar Jumanazarovich

Fundirlash konsepsiyasi – kelajak pedagoglarining asosiy poydevori 296
G'oyimov Umar Eshmurodovich

Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida qo'llanilayotgan metodik ta'minotning hozirgi holati: tahliliy o'rganish 301
Xujamkulova Nafisa Ruzikulovna

Pedagogik metod: intellekt xaritalar yordamida lazerlarning amaliyotda qo'llanilish sohalarini vizuallashtirish 307
Olimjonova Nigina Sobirjon qizi

Maktabgacha ta'lim tashkiloti guruhlarida rivojlanish markazlarini tashkil etish 312
G. R. Ibragimova, Normamatova Rayhona Alisher qizi

Pedagogik o'yinlar va interaktiv faoliyatlarning ta'lim jarayonidagi o'rni 317
Qodirova Sevara Shuxratovna

Shaxs psixikasi rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar 325
Boboyeva Maxsuda Ataxonovna, Rajapboyeva Ozoda Shuxrat qizi, Karimova Malohat O'rinboy qizi

Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning sifat samaradorligi 329
Hasanova Dilnora Rustam qizi, Ehnazarov Jo'raqul

Integratsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy sifatlarini shakllantirishning metodik tizimi 333
Boynazarova Munojat

O'yin faoliyati orqali kasbga yo'naltirish mexanizmlari 337
Allaberdiyeva Kumri Xamrayevna, Toshmurodova Marjona

Модель методического сопровождения педагогов доо в развитии математической грамотности и логического мышления старших дошкольников на основе игровых технологий 340
Гаухар Джанпеисова

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining baholash malakasini rivojlantirish muammolari va imkoniyatlari 347
Majidova Hilola Eshquvat qizi

Формирование коммуникативной компетенции студентов на занятиях узбекского и иностранных языков: интегративный подход 351
Турланова Сауле Дадажановна

Ta'lim jarayonida digital storytelling metodidan foydalanish orqali o'quvchilarning ijodiy yozuv kompetensiyasini shakllantirish 357
Maxsetova Zuxra Torebayevna

Futbol mashg'ulotlarida kreativ yondashuvlarni qo'llash amaliyoti 361
Karimov Odiljon Baxadirovich

Oliy ta'limda talabalarning kreativligini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari (amaliy matematika yo'nalishi misolida) 364
Samatova Munira Dilshod qizi

Подготовка к школе как условие развития коммуникативных умений у детей дошкольного возраста с тяжёлыми нарушениями речи 368
Ахмедова З. М., Абдурахмонова М. А.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini rivojlantiruvchi ta'limni amalga oshirishga talaba motivatsiyaviy-qadriyatli munosabatlari tizimi shakllanganligi darajalari va ularning sifatiy tavsifi 373
Ergasheva Matluba Burxonovna

Ritmik va ijodiy gimnastika mashqlari orqali bolalarda estetik didni shakllantirish metodlari 378
Kamchiyev Salimberdi Xudayberdiyevich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Interaktiv ta'lim platformalari asosida informatika va axborot texnologiyalari faniga oid kompetensiyalarni rivojlantirish samaradorligi 382
Karimov Feruz Raimovich

Koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini shakllantirishda qo'llaniladigan zamonaviy usullar 386
Mamasiddikova Maftuna Akbarjon qizi

Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining media savodxonligini oshirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari 389
Masharibova Lobar Rayimberganovna

Duduqlanuvchi bolalarda verbal muloqot ko'nikmalarini o'yin texnologiyalari asosida rivojlantirish 393
Mirtoyeva Shohruza Ibjohimjon qizi

Maktab voleybol sport to'garaklari mashg'ulotlarida harakatli o'yinlardan foydalanish 396
Ortug'mat Jumanov, Zarina Abdusattarova

Talabalar mustaqil ta'limini samarali tashkil etish omillari va mexanizmlari 400
Raxmatova Nargiza Dolibayevna

Bola nutqining rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi salbiy va ijobiy muhit omillari. XXI asr taraqqiyotida nutq faoliyatining shakllanishi 403
Ro'ziyeva Nozimaxon Oybek qizi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining ijodkorligini ijtimoiy-pedagogik faoliyatda rivojlantirish texnologiyasi 406
Sadikova Dilafruz Xusanovna, Butayeva Gavhar Xudoyorovna

Fan va tabiatni tanishtirish orqali maktabgacha katta yoshdagi bolalarni rivojlantirish usullari 410
Sh. T. Musulmonova

15-17 yoshgacha bo'lgan kurashchilarni yillik yuklamalarini taqsimlash 413
Qirgiboyev Shaxbozbek Aslidin o'gli, Xamidjonov Muhammadbobir Ulug'bek o'gli

Davlat boshqaruvi tizmida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash va prognozlash metodologiyasi 416
Sotvoldiyev Akbarjon Umidjon o'g'li

O'smirlar orasida tengdoshlar bosimi va uning psixologik ta'siri 419
Toshpo'latova O'giloy Baxtiyor qizi

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarni shaxsiy rivojlantirish 422
Turdiyeva Raxima Kurbanovna

Matnli topshiriqlar vositasida ona tili darslarida o'quvchilarning kreativ tafakkurini rivojlantirish 426
Yulbarsov Ochilbek Obidjon o'g'li, Isayeva Gulnur Shakirjanovna

Методы исследования сенсомоторных эффектов и внимания у детей дошкольного возраста 432
Г. С. Алиходжаева

Роль театрализованной деятельности в формировании представлений о родине у дошкольников . 436
Г. С. Алиходжаева, У. О. Мамадалиева

Логическое мышление детей 5–7 лет в вариативном дошкольном образовании: нормативные основания и концептуальная модель 440
Г. Э. Джанпеисова, В. В. Горбунова, Э. З. Убайдуллаева

O'qitishning maqsad va vazifalarini talabalarning bo'lajak pedagogik faoliyatini modellashtirish sifatida ... 444
Murodova Umida Dilmurodovna

Развитие прагматической компетенции аудирования с помощью инновационных технологий в обучении немецкому языку 449
Саидова Махсудахон Аббасовна

Развитие профессиональной подготовки будущих воспитателей в системе высшего педагогического образования 452
Собирова Пошшаой Эркин кизи

Современные педагогические концепции и структурные элементы игровых технологий 455
Хафизова Машхура Аминовна

Davolanish ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarga tibbiy-psixologik yondashuvlar 458
Po'latxo'jayeva Malika Rustamovna

Equal Voice in the Classroom: A Gender-Based Approach 463
Gafurova Nodira Ravshanovna

Matematik tafakkur kompetensiyalarini rivojlantirishda singapur ta'lim modelining innovatsion pedagogik yondashuvlari 468
Sanobar Ibragimovna Kenjayeva

Boshlang'ich sinf mikrodars ishlanmasining texnologik xaritasini yaratish usullari 475
Yusupova Gulshiraxan Zinatdinovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning pedagogik ahamiyati 479
Sodiqova Gulbahor G'ofurjon qizi, Abduvohidova Rayhona Nuriddin qizi

6–7 yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda mantiqiy fikrlashga o'rgatishning ahamiyati 484
Sultonova Sitora Zarif qizi

Debat texnologiyalari va akademik yozuv ko'nikmalarini rivojlantirish 488
Gulamov Shavkat Maxmudovich

Kognitiv yuk nazariyasi asosida boshlang'ich sinflarda ingliz tili o'quv jarayonini optimallashtirish 492
G'ulomova Moxinur Inomjon qizi

Muloqot madaniyati va liderlik ko'nikmalarining shakllanishidagi psixologik-pedagogik omillar 497
Pulatova Odinaxon Xamidovna

Tarbiyaviy ishlarni tashkil etish pedagogik muammo sifatida 501
Qulmatova Xurshida Abdurahmonovna

O'quvchilarga algebrani o'qitishning dolzarb masalalari 504
Qodirova B., Ibragimov N.

Bo'lajak biologiya o'qituvchilarining kasbiy kompetentsiyalarini takomillashtirish masalalari 509
Axmadjanova Moxiyat Sadriyevna

Bo'lajak tarbiyachilarning elektron ta'lim resurslari va innovatsion dasturlar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish 513
Sultansaidova Mushtariy Abzalxanovna

Jo'rj Oruell asarlarida davr va shaxs fojiasi 516
Xatamova Kumush Javxar qizi

"Tabiiy fanlar" fanini o'qitish texnologiyasini STEAM yondashuvi asosida tuzish metodikasi 519
Imankulov Nurbek Tursunkul o'g'li, Ashirov Shamshidin Annazarovich

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv faoliyatiga samarali ta'sir etuvchi irodaviy sifatlar 525
Ma'rufjonova Rohila Lutfulla qizi

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida texnik ijodkorlikni shakllantirishning mazmuni va metodikasi 528
Xudaykulova Saida Zakirovna

Aqli zaiflik va autizm spektri buzilishining klinik-pedagogik farqlari 533
Zokirova Fozilaxon Zafarjon qizi

STEAM yondashuvi asosida kreativ fikrlashni shakllantirishning didaktik imkoniyatlari 538
Erkinov Ozodbek Faxriddin o'g'li

Neologizmlar – badiiy matnda uslubiy vosita sifatida 540
Ibragimova Shoira Normuminovna

Nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalar ota-onalarini logopedik korreksion ishiga jalb etish 543
Jumanazarova Gullola Yoqubjanovna, Abdullayeva Gulzoda Abdurazoq qizi

Rus tili darslarining samaradorligini oshirishda nutqiy kompetensiyani shakllantirishning ilmiy-metodik asoslari 546
Jurayeva Nilufar Shovkat qizi

Autizm spektridagi bolalarda nutqni rivojlantirish uchun sensor integratsiya usullarining ta'sirini o'rganish 549
Mo'minova Gulnora Qurvonali qizi

Yosh taekvondochilarni maxsus mashqlar yordamida kyorugi texnikasini rivojlantirish 552
Sheraliyev Sarvarbek Soxibjon o'g'li

"Motivatsion yondashuv" hamda "kreativ fikrlash" tushunchalarining mazmun va mohiyati 556
Toshnazarova Mohinur O'sarali qizi

Bo'lajak tarbiyachilarning muloqot madaniyatini rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning o'rni 559
Umarova Feruzabonu Bobir qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Ta'lim falsafasining ijtimoiy-madaniy evolyutsiyasi 562
Uzakova Zahroxon Muhammad Zarif qizi

Fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishning innovatsion modeli: muammoli ta'lim va interfaol metodlar asosida kompetensiyaviy yondashuv 565
Yusupov Kodirjan Batirovich

Игровые проекты как средство обучения предлогам английского языка..... 569
Нуратдинова Наргиза Бахтияровна

Формирование межкультурной коммуникативной компетенции через изучение речевого этикета в цифровой среде (мессенджеры и социальные сети) 572
Юсупова Сохила Сайфиевна

FIZIKA TA'LIMIDA IJODIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION MODELI: MUAMMOLI TA'LIM VA INTERFAOL METODLAR ASOSIDA KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV

Yusupov Kodirjan Batirovich
O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi
Bilim va malakalarni baholash agentligi yetakchi mutaxassisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada fizika ta'limida talabalarning ijodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirish masalasi zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – muammoli ta'lim va interfaol metodlarni kompetensiyaviy yondashuv bilan integratsiyalash orqali fizika fanini o'qitishda ijodiy tafakkurni rivojlantirishga qaratilgan innovatsion modelni ishlab chiqish va uning samaradorligini asoslashdan iborat.

Maqolada ijodiy tafakkurning mazmun-mohiyati, fizika ta'limidagi o'rni hamda uni rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik mexanizmlar yoritiladi. Shuningdek, muammoli vaziyatlar yaratish, amaliy tajribalar, ilmiy izlanishga yo'naltirilgan topshiriqlar, kichik guruhlarda ishlash, "aqliy hujum", "klaster", "case-study", "konseptual xarita" kabi interfaol metodlar orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va kreativ yechim topish ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari ko'rsatib beriladi.Tadqiqot natijalariga ko'ra, kompetensiyaviy yondashuv asosida muammoli ta'lim va interfaol metodlarning uyg'un qo'llanilishi fizika darslarida o'quvchilarning bilish faolligini oshirishi, nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish malakasini rivojlantirishi hamda ijodiy tafakkur ko'rsatkichlarini sezilarli darajada yaxshilashi aniqlandi. Maqolada taklif etilgan innovatsion model fizika ta'limini samarali tashkil etish, o'quv jarayonini modernizatsiya qilish va raqobatbardosh kompetensiyalarga ega shaxsni shakllantirishda metodik asos sifatida xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: fizika ta'limi, ijodiy tafakkur, innovatsion model, kompetensiyaviy yondashuv, muammoli ta'lim, interfaol metodlar, kreativ fikrlash, o'quv jarayonini modernizatsiya qilish, mustaqil ta'lim, pedagogik texnologiyalar.

Abstract: This article analyzes the issue of forming and developing students' creative thinking in physics education based on modern pedagogical approaches. The main objective of the study is to develop an innovative model aimed at enhancing creative thinking in physics teaching by integrating problem-based learning and interactive methods with a competency-based approach and substantiating its effectiveness.

The article highlights the essence of creative thinking, its role in physics education, as well as methodological mechanisms that contribute to its development. In addition, the possibilities for developing students' independent thinking, analytical abilities, and creative problem-solving skills are demonstrated through interactive methods such as creating problem situations, practical experiments, research-oriented tasks, work in small groups, "brainstorming", "cluster", "case study", and "conceptual map".The results of the study indicate that the integrated use of problem-based learning and interactive methods within a competency-based approach increases students' cognitive activity in physics lessons, develops their ability to apply theoretical knowledge in practice, and significantly improves indicators of creative thinking. The innovative model proposed in the article serves as a methodological basis for the effective organization of physics education, modernization of the educational process, and the formation of individuals with competitive competencies.

Key words: physics education, creative thinking, innovative model, competency-based approach, problem-based learning, interactive methods, creative thinking, modernization of the educational process, independent learning, pedagogical technologies.

Аннотация: В данной статье анализируется вопрос формирования и развития творческого мышления учащихся в физическом образовании на основе современных педагогических подходов. Основная цель исследования – разработка инновационной модели и обоснование её эффективности, направленной на развитие творческого мышления при обучении физике путем интеграции проблемного обучения и интерактивных методов с компетентностным подходом.

В статье раскрываются сущность творческого мышления, его роль в физическом образовании, а также методические механизмы, способствующие его развитию. Показаны возможности формирования у учащихся навыков самостоятельного мышления, анализа и творческого поиска решений посредством создания проблемных ситуаций, практических экспериментов, научно-исследовательских заданий, работы в малых группах и применения интерактивных методов, таких как "мозговой штурм", "кластер", "case-study", "концептуальная карта". По результатам исследования установлено, что гармоничное применение проблемного обучения и интерактивных методов на основе компетентностного подхода повышает познавательную активность учащихся на уроках физики, развивает навыки применения теоретических знаний на практике и значительно улучшает показатели творческого мышления. Предложенная в статье инновационная модель служит методической основой для эффективной организации физического образования, модернизации образовательного процесса и формирования личности с конкурентоспособными компетенциями.

Ключевые слова: физическое образование, творческое мышление, инновационная модель, компетентностный подход, проблемное обучение, интерактивные методы, креативное мышление, модернизация образовательного процесса, самостоятельное обучение, педагогические технологии.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan asosiy vazifalardan biri – raqobatbardosh, mustaqil fikrlaydigan hamda ijodiy yondashuvga ega shaxsni shakllantirishdan iboratdir. Xususan, tabiiy fanlar, jumladan, fizika ta'limi jarayonida o'quvchilarning nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish va kreativ yechimlar topish kompetensiyalarini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri sifatida qaralmoqda. Shu jihatdan, fizika fanini o'qitish jarayonida ijodiy tafakkurni shakllantirishga yo'naltirilgan innovatsion yondashuvlarni amaliyotga joriy etish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi [1].

Ta'lim mazmunini yangilash hamda uni xalqaro standartlar asosida tashkil etish jarayonida kompetensiyaviy yondashuvning joriy etilishi fizika fanini o'qitish metodikasiga ham yangi talablarni qo'ymoqda. Kompetensiyaviy yondashuv ta'lim oluvchilarda faqat bilimlarni egallash emas, balki ularni real hayotiy vaziyatlarda qo'llash, muammolarni tahlil qilish, ilmiy-texnik masalalarga mustaqil yechim topish hamda ijodiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishni nazarda tutadi. Shu sababli fizika darslarini tashkil etishda an'anaviy o'qitish usullaridan tashqari muammoli ta'lim, interfaol metodlar hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash zarurati ortib bormoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Fizika fanining o'ziga xosligi shundaki, u tabiat hodisalarini ilmiy asosda izohlash, qonuniyatlarni aniqlash, tajriba va kuzatishlar orqali xulosalar chiqarishga yo'naltirilgan fan hisoblanadi [2]. Mazkur jarayon esa o'quvchilardan faqat tayyor bilimlarni qabul qilishni emas, balki faol bilish jarayonida ishtirok etishni, ilmiy fikrlashni hamda ijodiy tafakkur asosida muammolarni hal qilishni talab qiladi. Ammo amaliyotda fizika darslarida ko'plab hollarda reproduktiv o'qitish ustun bo'lib, o'quvchilar faqat formulalarni yodlash va masalalarni shablon asosida yechishga yo'naltiriladi. Natijada o'quvchilarda ilmiy-tadqiqot kompetensiyasi, kreativ fikrlash hamda mustaqil tahlil qilish ko'nikmalari yetarli darajada rivojlanmay qolmoqda. Shu nuqtai nazardan muammoli ta'lim texnologiyasi fizika fanini o'qitishda o'quvchilarni faollashtirish, ularda ilmiy qiziqish uyg'otish hamda mustaqil izlanishga yo'naltirish imkoniyatiga ega samarali metodlardan biri hisoblanadi. Muammoli ta'lim jarayonida o'quvchilarga muayyan muammoli vaziyat taqdim etilib, ular ushbu vaziyatni tahlil qilish, sabab-oqibat bog'lanishlarini aniqlash va ilmiy asoslangan yechimni topishga harakat qiladi [2]. Bunday yondashuv o'quvchilar tafakkurini rivojlantiradi, bilimlarni mustahkam egallashni ta'minlaydi va ijodiy fikrlash faolligini kuchaytiradi.

Bundan tashqari, interfaol metodlarning ta'lim jarayoniga joriy etilishi o'quvchilarning o'zaro hamkorlikda ishlash, fikr almashish, muloqot qilish va jamoaviy muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. "Aqliy hujum", "klaster", "case-study", "konseptual xarita", "Venn diagrammasi", "debat" kabi interfaol metodlar orqali fizika darslarida o'quvchilar faol ishtirok etadi, mavzuni chuqur anglaydi va ijodiy yondashuv asosida yangi g'oyalarni ilgari suradi. Shu bilan birga innovatsion metodlar, raqamli texnologiyalar va simulyatsiyalar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar fizika hodisalarini vizual va amaliy ko'rinishda o'rganish imkoniyatini kengaytirib, ta'lim sifatini oshiradi. Mazkur maqolada fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishning innovatsion modeli kompetensiyaviy yondashuv asosida ishlab chiqilib, muammoli ta'lim hamda interfaol metodlarning integratsiyalashgan tizimi sifatida yoritiladi.

Tadqiqot doirasida ushbu modelning metodik asoslari, o'quv jarayoniga tatbiq etish mexanizmlari va kutilayotgan pedagogik samaradorlik jihatlari ilmiy tahlil qilinadi. Shuningdek, innovatsion model orqali o'quvchilarda kreativ fikrlash, ilmiy izlanish kompetensiyasi hamda muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari asoslab beriladi. Natijada maqolada taklif etilgan yondashuv fizika ta'limini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, o'quv jarayonini takomillashtirish hamda ijodiy tafakkurga ega, kompetensiyali shaxsni shakllantirishda muhim ilmiy-metodik manba sifatida xizmat qilishi ko'zda tutiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishning innovatsion modelini ishlab chiqish hamda uning samaradorligini kompetensiyaviy yondashuv asosida ilmiy jihatdan asoslashga qaratilgan. Tadqiqot metodologiyasi zamonaviy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy yondashuvlarini uyg'unlashtirgan holda ishlab chiqildi. Unda muammoli ta'lim va interfaol metodlarning integratsiyalashgan ta'siri asosiy metodik omil sifatida belgilandi. Tadqiqot aralash (mixed-method) dizayn asosida tashkil etildi, ya'ni sifat va miqdoriy metodlar birgalikda qo'llanildi [3]. Ushbu yondashuv ijodiy tafakkur kabi murakkab pedagogik jarayonni chuqur tahlil qilish, uning rivojlanish omillarini aniqlash hamda tajriba natijalarini statistik jihatdan asoslash imkonini berdi. Tadqiqot obyekti sifatida umumiy o'rta ta'lim muassasalari va akademik litseylarning fizika fanini o'qitish jarayoni tanlandi. Tadqiqotda fizika fanini o'qituvchi pedagoglar hamda 9–11-sinf o'quvchilari ishtirok etdi. Ishtirokchilar tanlanmasi tajriba va nazorat guruhlari asosida shakllantirildi.

Tajriba guruhi uchun muammoli ta'lim va interfaol metodlar asosida ishlab chiqilgan innovatsion model joriy qilindi, nazorat guruhida esa an'anaviy o'qitish shakllari saqlab qolindi. Tadqiqot jarayonida nazariy metodlar (ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish va sistemalashtirish), empirik metodlar (kuzatish, suhbat, anketa, pedagogik tajriba-sinov ishlari, diagnostik testlar va ijodiy topshiriqlar tahlili), pedagogik tajriba metodi hamda statistik tahlil metodlari qo'llanildi. Innovatsion model motivatsion-kommunikativ, kognitiv-amaliy hamda refleksiv-ijodiy komponentlardan iborat bo'lib, muammoli ta'lim texnologiyasi, interfaol metodlar ("aqliy hujum", "case-study", "klaster", "konseptual xarita", "munozara", "loyiha metodi") hamda raqamli simulyatsiyalar va tajriba laboratoriyalaridan foydalanishga asoslandi [5]. O'quvchilarning ijodiy tafakkuri muammoli vaziyatni tahlil qilish qobiliyati, ilmiy asoslangan xulosa chiqarish, kreativ yechim taklif etish, mustaqil fikrlash hamda nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llay olish mezonlari asosida baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot doirasida fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishga yo'naltirilgan innovatsion model ishlab chiqildi hamda muammoli ta'lim va interfaol metodlar asosida tajriba-sinovdan o'tkazildi. Tajriba ishlari natijasida o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyati, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish ko'nikmasi, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash darajasi hamda kompetensiyaviy rivojlanish ko'rsatkichlarida sezilarli ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Diagnostik bosqichda fizika darslarida asosan reproduktiv yondashuv ustunligi aniqlanib, o'quvchilarning mustaqil fikrlash hamda kreativ yechim ishlab chiqish ko'nikmalari yetarli darajada rivojlanmaganligi qayd etildi.

Tajriba-sinov bosqichida muammoli vaziyatlar yaratish, real hayotga oid fizik masalalarni yechish hamda interfaol metodlar asosida hamkorlikda ishlash faoliyati tizimli yo'lga qo'yildi. "Case-study", "aqliy hujum", "klaster", "konseptual xarita", "loyiha metodi" va "munozara" kabi metodlardan foydalanish o'quvchilarning o'quv jarayonidagi faolligini oshirdi [7].

Tadqiqot yakunida o'tkazilgan qayta diagnostika natijalari tajriba guruhidagi o'quvchilarning ijodiy tafakkur darajasi nazorat guruhiga nisbatan sezilarli oshganligini ko'rsatdi. Xususan, muammoli vaziyatni tahlil qilish, sabab-oqibat munosabatlarini aniqlash hamda ilmiy asoslangan yechim taklif etish ko'rsatkichlari yuqori darajaga ko'tarildi. O'quvchilarning nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish kompetensiyasi ham mustahkamlandi. Nazorat guruhida esa an'anaviy metodlar asosida olib borilgan darslar davomida ijodiy tafakkur va mustaqil izlanish kompetensiyalarida sezilarli o'sish kuzatilmadi. Bu esa innovatsion modelning samaradorligini tasdiqlaydi.

XULOSA

Mazkur tadqiqot natijalari fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirish va rivojlantirish jarayonini muammoli ta'lim hamda interfaol metodlar asosida kompetensiyaviy yondashuv bilan integratsiyalash samarali pedagogik yechim ekanligini tasdiqladi. Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan innovatsion model o'quvchilarning bilish faolligini oshirish, mustaqil fikrlash va ilmiy tahlil ko'nikmalarini rivojlantirish hamda nazariy bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash kompetensiyasini shakllantirishga xizmat qilishi aniqlandi. Tajriba-sinov ishlari shuni ko'rsatdiki, muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan fizika darslari o'quvchilarda kreativ fikrlashni faollashtiradi, ilmiy izlanishga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi va mantiqiy xulosa chiqarish qobiliyatini mustahkamlaydi.

Interfaol metodlarning tizimli qo'llanilishi esa o'quvchilarning jamoada ishlash, fikr almashish, o'z nuqtai nazarini asoslab berish hamda muammolarga yangicha yondashuv bilan yechim topish kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil ekanligi isbotlandi. Umuman olganda, muammoli ta'lim va interfaol metodlarni uyg'unlashtirgan holda qo'llash fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishning samarali mexanizmi bo'lib, mazkur yondashuvni ta'lim amaliyotiga keng joriy etish fizika fanini o'qitish natijadorligini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jamolova G.M. Professional ta'lim muassasalarida o'quvchilarga informatika fanini o'qitishning metodik modeli. Educational Research in Universal Sciences. 1(2), 102–109. 2022.
2. Jamolova G.M. Pedagogik tajriba-sinov ishlarini tashkil etish va o'tkazish metodikasi. International Scientific and Practical Conference on Algorithms and Current. 2023.
3. Jamolova G.M. Talabalarda milliy identiklikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmini takomillashtirish. News of the NUUz. 1(1.10), 77–79. 2024.
4. Nursabila A., Irvani A., Irvan A. Analysis of the Problem-Based Learning Model in Physics Education: How Did It Work? International Journal of Physics Education. 2025.
5. Muñoz Alvarez G. Problem-Based Learning as a Strategy for Teaching Physics in Technical–Professional Education. Education Sciences. 15(8):941. 2025.
6. Putri M.A. Enhancing Creative Thinking in High School Physics through Project-Based Learning Integrated with STEAM. Journal of Creative Science Education. 2025.
7. Wulandari A., Hasyim M., Usman. The Effect of the Problem-Based Learning Model on the Creative Thinking Ability of Physics Students. Journal of Physics Education: Review and Research. 2(1), 6–13. 2025.
8. Prabaningtias D.A. Creative Thinking Physics: A Review and Bibliometric Analysis of Physics Students' Creative Thinking Abilities. Journal of Physics and Education Fundamentals. 2022.
9. Tolipova O.I. Muammoli ta'lim texnologiyalari orqali o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish. CyberLeninka. 2024.
10. To'ychiyev N. Interfaol metodikalar yordamida talabalarda fizika fanini o'qitish va ijodiy fikrlashni oshirish. Ilmiy maqola. 2024.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07	Ta'limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №3(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.